

og opnaa det, som vi alle ønskede, nemlig at den sønderjydske Kirke kunde samles med den danske. Vi var klar over, at skulde det ske, maatte vi lade dette Spørgsmaal ligge, og det betød, som ærede Medlemmer vil kunne forstaa, en væsentlig Resignation fra deres Side, som nu en Gang betragter Kirkens Selvstændiggørelse gennem en virkelig Kirkeforfatning, hvorved Kirken faar et repræsentativt samlet Organ, som en Livssag for Kirken. Man lod imidlertid denne Sag hvile, skønt den højtærede Kirkeminister ved sin Skrivelse til det kirkelige Udvalg fuldstændig loyalt havde stillet Udvalget frit med Hensyn til de Sager, det selv maatte ønske at tage op. Og der er jo flere Sager, som blev taget op af det kirkelige Udvalg paa egen Haaad, hvad det altsaa havde Ret til. Men naar det kirkelige Udvalg har vist denne store Resignation med Hensyn til Spørgsmaalet om en Kirkeforfatning, vil jeg ogsaa haabe — men har desværre ikke megen Tro til, at dette Haab vil gaa i Opfyldelse efter den Tale, vi har hørt fra Socialdemokratiets ærede Ordfører (Borgbjerg) —, at man nu ogsaa vil lade Kirkeforfatningsspørgsmaalet hvile i denne Debat og ikke mindst, naar Sagen kommer til Behandling i Udvalg, udelukkende vil samle sig om Behandlingen af disse Lovforslag med det Formaal, som vi alle stræber efter: at faa den sønderjydske Kirke indlemmet i den danske Folkekirke.

Det kirkelige Udvalg var jo i sit Forhold til Regeringen og Rigsdagen kun en raadgivende Forsamling, og Regeringen har haft det i sin Haand at behandle de Resultater, som Udvalget er kommet til, og Resultatet heraf foreligger altsaa nu i 9 Lovforslag. Jeg kan paa mit Partis Vegne udtale, at vi i det store og hele kan tiltræde disse Lovforslag og glæder os ved, at de er fremkommet og har faaet et Indhold, der i saa høj Grad er i Overensstemmelse med det kirkelige Udvalgs Ønsker. Vi erkender, at Gennemførelsen af disse Lovforslag vil føre til den Sammensmeltning med den sønderjydske Kirke, som vi ønsker, og som vi imødeser med Længsel; og vi mener tillige, at disse Love vil bidrage til at give denne samlede Helkirke væsentlig gode Kaar, og det ønsker vi den. Vi tror, at det vil være af Betydning ikke blot for Kirken i egentlig Forstand, men for det danske Folk som Helhed, thi vi er overbevist om, at den lutherske Kirke ikke blot i Fortiden har været den bærende Aandsmagt for det danske Folk, men at den sikkert vil blive det i Fremtiden, ligesom den ogsaa er det i Øjeblikket. Ikke mindst, naar vi ser paa,

hvordan Forholdene er for det danske Folk efter Krigen, og paa, hvor store Opgaver der foreligger for Kirken, tror jeg, man maa glæde sig over, at der i Øjeblikket foregaar en Midtpunktsbevægelse, man føler, at man maa slutte sig om den danske Folkekirke, den maa styrkes, den maa befæstes. Det er derfor sikkert godt, at den faar denne Udvidelse, thi jeg er ganske overbevist om, at der fra Sønderjylland vil tilføres den danske Kirke og derigennem det danske Folk gode Kræfter. Det er jo noget, som vi har set ned gennem Tiderne, at Gang paa Gang er der kommet meget stærke og kraftige Impulser netop fra sønderjydske Side. Som den ærede Ordfører for Venstre (Moltesen) fremhævede, har det baade paa Reformationstiden, under Pietismen og helt ned gennem Historien for en stor Del været Sønderjyderne, som har givet de nye Tilskud til dansk Kirkeliv og Aandsliv, og jeg er ganske overbevist om, at det ogsaa vil ske i Fremtiden. Men jeg er ogsaa klar over, at Sønderjyderne trænger til de Værdier, som den danske Kirke har, thi vel er det saaledes, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Borgbjerg) sagde, at Sønderjyderne i aandelig Henseende har kunnet holde sig oppe trods den Forbindelse, de har haft med Preussen, men jeg tror dog nok, at det ærede Medlem saa meget optimistisk paa Forholdene og har et meget luftigt Begreb om Aandsværdiernes Magt og Rækkevidde. Man maa sige, at under de Forhold, som den sønderjydske Kirke har levet under, har Forbindelsen med det danske og navnlig med det kirkelige Aandsliv været forholdsvis ringe. Det er kun fra enkelte Sider, der har været en saadan Forbindelse, og det erkendes dernede, at man nu trænger til i en ganske anden Grad at lære den danske Kirke at kende. Jeg er altsaa overbevist om, at der vil være Kræfter paa begge Sider, som vil komme hele Kirken til Nytte. Det trænges der til, og nu beror dette paa Rigsdagen; den har jo Magten og Retten til at gennemføre eller forandre eller forkaste disse Lovforslag. Men jeg haaber unægtelig, at Rigsdagen vil vise ved denne Lejlighed, saaledes som den har vist ved andre Lejligheder, at den forstaaer, hvad der tjener til det danske Folks Gavn og til Gavn for de sønderjydske Forholds Ordning, og at den derfor vil gennemføre denne Genforening.

Hvad den ærede Ordfører for Socialdemokratiet kom fremmed, tydede i øvrigt paa, at disse Lovforslag fra den Side vil faa ret vanskelige Kaar; thi jeg har vist forstaaet det rigtigt, naar jeg siger, at det er Social-